

BIHAR TÖRTÉNELMI-KÖZIGAZGATÁSI TÉRKÉPEI
HĂRȚILE ADMINISTRATIV-ISTORICE ALE BIHORULUI
THE HISTORICAL ADMINISTRATIVE MAPS OF BIHOR

2
2024

BIHAR VÁRMEGYE KÖZIGAZGATÁSI TÉRKÉPE
HARTA ADMINISTRATIVĂ A COMITATULUI BIHOR
ADMINISTRATIVE MAP OF BIHOR COUNTY

1588

PK PARTIUM
KIADÓ

Sorozat/Serie/Series:

Bihar történelmi-közigazgatási térképei/ Hărfile istorico-administrative ale Bihorului/
The Historical Administrative Maps of Bihor

Sorozatszerkesztő/Editor de serie/Series Editor: Dr. Szilágyi Ferenc

Nyelvi lektorálás/ Corectură/Proofreading: Dr. Izsák Hajnalka

Grafika/Grafică/Graphics: Dr. Szilágyi Ferenc

Tördelés/Redactare/Layout editing: Horváth István

Borítóterv/Design copertă/Cover design: Horváth István

Szerzők/ Autori/ Authors: Szilágyi Ferenc, Szálkai Tamás

A grafikai munkát támogatta/Realizarea grafică a fost susținută de/The graphic design
was supported by:

Nemzetstratégiai Kutatóintézet.

Kiadó/Editura/Publisher: Partium Kiadó/Editura Partium/Partium Press

ISSN 3008 – 6310 ISSN-L 3008 – 6310

ISBN 978-606-9673-73-7

© Szilágyi F. – Szálkai T., 2024

© Partium Kiadó 2024

Címer design/Design stema/Coat of arms design: Somogyi András

Absztrakt

Bihar vármegye hosszú időn keresztül a történelmi Magyarország legnagyobb területű vármegyéje volt. Az 1588-as kiterjedése még a megszokottnál is nagyobb, hiszen az Oszmán-hódításkor összeomló szomszédos Békés vármegye Rétság-járásának a falvaival bővült. A vármegye területe ekkor meghaladta a 12.000 km²-t, legnagyobb kiterjedése pedig észak-dél és nyugat-kelet irányban egyaránt 140 km volt. Területének 48%-a alföld (ennek jelentős hányada láp- és mocsárvidék – pl. Sárrét, Érmellék), 27%-a domb- és medencevidék, 25%-a pedig alacsony és közepes magasságú hegyvidék.

Bihar-vármegye 1588-as évi térképe a szétesőben lévő középkori magyar állam nehéz időszakában örökíti meg a vármegye közigazgatási állapotát. Ekkorra a mohácsi csatavesztést (1526) követően az oszmánok már megszállták az ország területének középső részeit. A maradék országrész is kettészakadt, északon és nyugaton a Habsburg fennhatóság alatt álló Magyar Királyság, a keleti területeken pedig a fejedelemséggé alakuló Erdély egymással rivalizáló hatalomként nem lehettek sikeres ellenpólusai a hódító Oszmán Birodalomnak. Bihar a magyarországi kálvini reformációnak a központi területévé vált.

Az Oszmánok által nem megszállt területek végleges kettészakadását a Speyeri szerződés szentesítette (1570), ezzel a keresztény hatalmak által elismerten létrejött az Erdélyi Fejedelemség. Ez nem a történelmi határai között működött, hiszen felügyelt olyan területeket, amelyek jogilag a királyi Magyarország részei voltak, de a közbeékelődő török megszállás miatt hatékonyan kormányozni Pozsonyból nem lehetett. Így jött létre a Partium (Részek) fogalma (Szilágyi 2013), ennek a központi területévé vált Bihar vármegye. A váradi vár és az ott működő főkapitányság katonai-politikai értelemben is ellenőrzést gyakorolt a Partium területe fölött.

A 16. század és 18. század eleje között eltelt 200 nehéz évnek, a szinte állandósuló hadjáratoknak, számos ostromnak és dúlásnak tudható be, hogy a levéltári források hiányosan állnak rendelkezésre. Bihar vármegye levéltárának II. Rákóczi György fejedelem a váradi várban két új bolthajtásos szobát építtetett ugyan, de 1660-ban a Szejadi-dúlás és az azt követő hadjáratok során ez elpusztult (Szálkai, 2023). Nemcsak megyei, hanem országos szinten is oly nagymértékű forráspusztulás ment végbe a 16–17. század folyamán, hogy viszonylag kevés időpontból maradt fenn teljes adatsor, amely alapján rekonstruálni lehet Bihar vármegye területi közigazgatását. Az összeírásban szerepel néhány olyan település is, ami a megyehatár közelében feküdt és a hovatartozása nem volt egyértelmű (Szálkai 2014).

A 16. század második feléből származó töredékes bihari dézsmajegyzékekből (mikrofilm másolaton: MNL HBVL XV. 31/i. 38. tekercs. Conscriptio decimarum. Com. Bih. 1583–1600.) is megállapítható, hogy a 16. század második felében jelentős közigazgatási változás történt a Partiumban. Békés megye hódoltsági területté vált, kivéve Balkány, Csépany, Dévaványa, Ecseg, Füzesgyarmat, Károly, Nagyharang és Simasziget településeket, amiket Bihar megyéhez csatoltak. Az 1587–1588. évi – teljes megyére vonatkozó – adatsorokból kitűnik, hogy a korábbi négy járás (districtus) helyett az alábbiak jöttek létre: Közép-Kalota, Nagy-Kölesér, Kis-Kölesér, Kis-Kalota, Közép-Nyír, a Debrecen, Érmelléke, Belényes, Telegd, valamint Két-Körösköz; amiket hatalmas területük miatt már ekkor is aljárásokra (pars) tagoltak (Szálkai 2014). Ezeket összevetve a vármegye földrajzi tájaival arra a következtetésre jutunk, hogy az 1588. évi járások határai nagyrészt egybeesnek a tájhatárokkal, jellemzően egy nagyobb tájegység alkot egy-egy járást. A járáshatárokat időnként vízfolyások (Berettyó, Sebes-Körös, Fekete-Körös) jelölik, időnként pedig domborzati határokról beszélhetünk (pl. Telegdi-, Belényesi-járas esetén).

Bihar vármegye a két szomszédos hatalom (Oszmán Birodalom, Habsburg Birodalom) harapófogójába került, erdélyi határterületként nyugat felé folyamatos védekezés vált szükségessé. A déli szomszédságban Jenő és Gyula, nyugat felé pedig a Szolnoki szandzsák már közvetlenül török szomszédságot jelentett, észak felé Szabolcs és Szatmár pedig a Királyi Magyarország területei voltak. A korszak közigazgatásának a defenzív funkciót is támogatnia kellett, a járásokat gyakran lokális jelentőségű várak köré szervezték. A nyugati járások állandó hadszintérré válnak (elsősorban Nagykölesér, Kiskölesér, Rétköz, Debreceni járások), de Bél és

tartozékai, Kétkörösköz, Kiskalota is érintettek voltak. Az 1588-as adatok nem tartalmazzák az ekkorra már megerősített Nagybajom várát és az azt körülvevő Sárréti falvakat, ugyanakkor annak sincs történeti nyoma, hogy ezt más szomszédos területhez csatolták volna. Mivel Nagybajom volt az Erdélyiek legnyugatabbra előretolt erőssége valószínűsíthető, hogy a környék településeinek a dézsmáját közvetlenül a Bajomi-vár szolgálatára rendelték.

A korszak nehézségeit jól mutatja, hogy a megye délnyugati területein párhuzamos dominancia és közigazgatás alakult ki az oszmánokkal. A megye déli határához rendkívül közel két oszmán szandzsák székhelye is működött: Gyula és Jenő¹. Ezek a központok igyekeztek fennhatóságukat kiterjeszteni a közeli bihari településekre, amelyeket Bihar vármegye továbbra is a magáénak tartott. A 16. század vége felé már számos olyan település ismert, amelyik kétfelé adózott, sőt a Gyulai szandzsákban Bihari nahije is létrejött (Káldi-Nagy 1982), átfedésben a Nagykölesér és Kiskölesér járásokkal. Időnként olyan községek is megjelennek az oszmán adólajstromokon, amelyek a frontvonalától 10-20 km-el mélyebben, Bihar belső részein feküdtek. A bihari vezetők, váradi kapitányok a diplomácia eszközeivel is igyekeztek pacifikálni a szomszédot és a bégeknek időnként a nem megszállt területeken is birtokokat/falvakat adományoztak (Káldi-Nagy 1982). Az adományozott, az adományozó vélelmezhető szándékával ellentétben ezeket viszont nemcsak, mint magánbirtokként kezelték, de innentől ezek a településeket (pl. Bikács, Nagyradvány) közigazgatási értelemben is nyilvántartották, mint oszmán területeket.

Várad nemcsak a vármegye központja, de főkapitányi székhelyként is működött 1660-ig, erős vára révén Erdélynek nyugati kapuja és védelmezője volt. A megszállt magyarországi területekről érkező menekülteknek köszönhetően a város népességszáma jelentősen emelkedett ugyan, de elmaradt az 1588-re a megye északi határtérségében fekvő Debrecenétől, ami már a Kárpát-medence vonatkozásában is az egyik legnépesebb településsé vált és egyre inkább a tiszántúli nagyrégió gazdasági központjává lett.

---

¹Jenő időnként vilajet-székhely is volt (Tóth 1999).

Abstract

Bihorul a fost mult timp cel mai mare comitat al Regatului Maghiar medieval. În 1588, întinderea sa a fost chiar mai mare decât cea obișnuită, deoarece a fost extinsă cu satele districtului Rétság care au aparținut anterior comitatului vecin Békés, care s-a prăbușit în timpul cuceririi otomane. Suprafața comitatului depășea 12.000 km² la acea vreme, iar cea mai mare întindere a acestuia era de 140 km atât în direcția nord-sud, cât și în direcția vest-est. 48% din teritoriul său era format din zone de câmpie (o proporție semnificativă din acestea fiind mlaștini - de exemplu Sárret și Valea Ierului), 27% din zone de dealuri și bazine, iar proporția zonelor muntoase de altitudine joasă și medie era de 25%.

Harta Bihorului din 1588 arată situația administrativă a comitatului în momentul dezintegrării statului maghiar medieval. În această perioadă, otomanii ocupaseră deja părțile centrale ale țării după Bătălia de la Mohács (1526). Restul țării a fost, de asemenea împărțit între Regatul Maghiar sub dominație habsburgică în nord și vest și Principatul Transilvaniei în est. Fiind puteri rivale, acestea nu au putut deveni adversari de succes ai Imperiului Otoman. În același timp, Bihorul a devenit centrul reformei calviniste din Ungaria.

Împărțirea finală a teritoriilor neocupate de otomani a fost consfințită prin Tratatul de la Speyer (1570). Astfel, recunoscut de puterile creștine, a luat ființă Principatul Transilvaniei. Acesta nu a funcționat în cadrul granițelor sale istorice, deoarece a supravegheat și teritorii care, din punct de vedere juridic, făceau parte din Ungaria Regală, dar care nu puteau fi guvernate efectiv din Pozsony din cauza ocupației turcești. Astfel, a apărut conceptul de Partium (părți) (Szilágyi 2013), a cărui zonă centrală a devenit comitatul Bihor. Cetatea Várad/Oradea și conducerea sa militară au exercitat controlul politico-militar asupra teritoriului Partium.

Cei 200 de ani dificili dintre începutul secolului al XVI-lea și începutul secolului al XVIII-lea, campaniile aproape constante, precum și numeroasele asedii și ravagii, sunt motivul pentru care sursele arhivistice din această perioadă sunt rare. Prințul György Rákóczi al II-lea a dispus construirea a două noi încăperi pentru arhivele comitatului Bihor în Cetatea Oradei, însă acestea au fost distruse în bătăliile din 1660 și în campaniile care au urmat. Sursele arhivistice din secolele al XVI-lea și al XVII-lea au fost atât de grav afectate, atât la nivel de comitat, cât și la nivel național, încât relativ puține seturi complete de date au supraviețuit din acea perioadă, care ne permit să reconstituim situația administrativ-teritorială a comitatului Bihor. Datele includ și unele așezări care se aflau în apropierea limitei comitatului și a căror apartenență nu era clară (Szálkai 2014).

De asemenea, din registrele fiscale fragmentare din Bihar (copii pe microfilme: MNL HBVL XV. 31/i. 38. tekercs. Conscriptio decimarum. Com. Bih. 1583–1600.) se poate stabili că în a doua jumătate a secolului al XVI-lea au avut loc schimbări administrative semnificative în regiunea Partium. Comitatul Békés a devenit teritoriu otoman, cu excepția așezărilor Balkány, Csépany, Dévaványa, Ecseg, Füzesgyarmat, Károly, Nagyharang și Simasziget, care au fost anexate la comitatul Bihor. Din seriile de date pentru anul 1587-1588 – pentru întregul comitat – reiese că, în locul celor patru districte (plăși) anterioare au fost create următoarele: Közép-Kalota, Nagy-Kölesér, Kis-Kölesér, Kis-Kalota, Közép-Nyír, Debrecen, Valea Ierului, Beiuș, Tileagd și Két-Körösköz, care, din cauza suprafeței lor uriașe, au fost împărțite în subdistricte (pars) (Szálkai 2014). Comparând acestea cu peisajele geografice ale comitatului, ajungem la concluzia că granițele plășilor în 1588 coincid în mare măsură cu granițele peisagistice; de obicei un district este format dintr-o unitate de peisaj mai mare. Limitele districtelor sunt uneori marcate de cursuri de apă (Barcău, Crișul Repede, Crișul Negru), iar uneori putem vorbi și despre limite orografice (ex. plășile Tileagd și Beiuș).

Comitatul Bihar a căzut în strânsoarea celor două puteri învecinate (Imperiul Otoman, Imperiul Habsburgic), și fiind o zonă de graniță a Principatului Transilvaniei a devenit necesară o poziție de apărare continuă spre vest. În vecinătatea sudică, sanjak-urile Jenő/Ineu și Gyula, iar la vest sanjak-ul Szolnok reprezentau deja o prezență turcească directă, în timp ce în nord, Szabolcs și Szatmár erau teritorii ale Ungariei Regale. Administrația teritorială a epocii trebuia să susțină și funcția defensivă, plășile fiind adesea organizate în jurul castelelor de importanță locală. Districtele vestice au devenit câmpuri de luptă permanente (în primul rând

districtele Nagykölesér, Kiskölesér, Rétköz și Debrecen), dar Bél/Beliu și posesiunile sale, Kétkörösköz și Kiskalota au fost, de asemenea, afectate. Datele din 1588 nu includ fortăreața Nagybjom și satele înconjurătoare din Sárret, dar, în același timp, nu există nicio dovadă istorică care să ateste că fortăreața ar fi fost anexată la o altă zonă învecinată. Întrucât Nagybjom era cea mai vestică fortăreață a ardelenilor, este probabil ca taxele (dijma) așezărilor din zonă să fi fost atribuite direct Fortăreței Bajom.

Dificultățile epocii sunt bine ilustrate de faptul că în zonele de sud-vest ale comitatului s-a dezvoltat o dominație și o administrație separată, în paralel cu cea otomană. Sediile a două sanjak-uri otomane, Gyula și Jenő/Ineu, au funcționat, de asemenea, extrem de aproape de granița de sud a comitatului. Aceste centre au căutat să-și extindă autoritatea asupra așezărilor din apropiere din Bihor, care erau în continuare revendicate de comitatul Bihar. Spre sfârșitul secolului al XVI-lea existau multe așezări care plăteau taxe în ambele direcții. Mai mult decât atât, în cadrul sanjak-ului Gyula a fost înființat un district al Bihorului (Káldi-Nagy 1982), suprapunându-se parțial cu districtele Nagykölesér și Kiskölesér. Ocazional, în registrele fiscale otomane apar și sate care se aflau la 10-20 km sub linia frontului, în interiorul Bihorului. Conducătorii din Bihor, căpitani ai Cetății Oradei au încercat să-și pacifice vecinii prin mijloace diplomatice și, ocazional, au donat moșii/sate beilor și în teritoriile neocupate (Káldi-Nagy 1982). Contrar intenției presupuse a donatorului, aceste așezări nu au fost tratate doar ca proprietăți private, ci, începând din acel moment, (de exemplu Bicaci, Nagyradvány) au fost, de asemenea, înregistrate și ca teritorii otomane în sens administrativ-teritorial.

Oradea nu a fost doar centrul comitatului, ci a funcționat și ca sediu al căpitanului șef până în anul 1660. Datorită cetății sale puternice, a fost poarta de vest și protectorul Transilvaniei. Datorită refugiaților veniți din teritoriile maghiare ocupate, populația orașului a crescut semnificativ. Cu toate acestea, până în 1588, aceasta a rămas în urmă față de Debrecen, situat în partea de nord a comitatului, care ajunsese să fie una dintre cele mai populate așezări din Bazinul Carpatic, devenind astfel din ce în ce mai mult centrul economic al regiunii Tiszántúl.

Abstract

Bihar County was for a long time the largest county in the medieval Hungarian Kingdom. In 1588, its extent was even larger than the usual one, as it was extended with the villages of the Rétsági district previously belonging to the neighbouring Békés county, which had collapsed during the Ottoman conquest. The area of the county exceeded 12,000 km² at that time, its largest extension being 140 km in both the north-south and the west-east directions. 48% of its territory is lowland (a significant proportion of which is marshland and swampland - e.g. Sárrét, Érmellék), 27% is hilly land and basin area, while 25% is low and medium-altitude mountainous area.

The map of Bihar County in 1588 shows the administrative situation of the county at the time of the disintegration of the medieval Hungarian state. By this time, after the Battle of Mohács (1526), the Ottomans had already occupied the central parts of the country and Buda had fallen (1541). The rest of the country was divided between the Hungarian Kingdom in the north and west, ruled by the Habsburg Monarchy, and the Principality of Transylvania in the east. As rival powers, they were unable to successfully counter the conquering Ottoman Empire. Bihar became the centre of the Calvinist Reformation in Hungary.

The final division of the territories that had not been occupied by the Ottomans was enshrined in the Treaty of Speyer (1570). Thus, recognised by the Christian powers, the Principality of Transylvania came into being. It did not operate within its historical boundaries, as it also supervised territories that were legally part of Royal Hungary, but could not effectively be governed from Pozsony due to the encroaching Turkish occupation. Thus, the concept of Partium (Parts) emerged (Szilágyi 2013), the central area of which became Bihar County. Várad/Oradea Fortress and its military leadership exercised military and political control over the territory of Partium.

The 200 difficult years that passed between the beginning of the 16th century and the early 18th century, the nearly constant campaigns, as well as the numerous sieges and ravages are the reason why archival sources from this period are scarce. Prince György Rákóczi II ordered the construction of two new rooms for the archive of Bihar County in Várad/Oradea Fortress, however it was destroyed in the battle of 1660 and the subsequent campaigns. In the course of the 16th and 17th centuries archival sources were so badly damaged, both at county and national level, that relatively few complete sets of data survived from that period, which allows us to reconstruct the administrative-territorial situation of Bihar County. The census also includes some settlements that were located near the county boundary and the affiliation of which was not clear (Szálkai 2014).

It can also be established from the fragmentary tax registers of Bihar (on microfilm copies) that in the second half of the 16th century, significant administrative changes took place in the Partium region. Békés county became an Ottoman territory, except for the settlements of Balkány, Csépany, Dévaványa, Ecseg, Füzesgyarmat, Károly, Nagyharang and Simasziget, which were annexed to Bihar County. From the data series for the year 1587-1588 – for the entire county – it is clear that, instead of the previous four districts (districtus), the following ones were created: Közép-Kalota, Nagy-Kölesér, Kis-Kölesér, Kis-Kalota, Közép-Nyír, Debrecen, Érmelléke/Valea Ierului, Belényes/Beiuș, Telegd/Tileagd and Két-Körösköz, which, due to their huge area, were divided into subdistricts (Lat. pars) (Szálkai 2014). By comparing these with the geographical landscapes of the county, we come to the conclusion that the boundaries of the districts in 1588 largely coincide with the landscape borders; typically, a district is formed by a larger landscape unit. District boundaries are sometimes marked by watercourses (Berettyó/Barcău, Sebes-Körös/Crișul Repede, Fekete-Körös/Crișul Negru). At times, we can also talk about topographical boundaries (e.g. Telegd/Tileagd and Belényes/Beiuș districts).

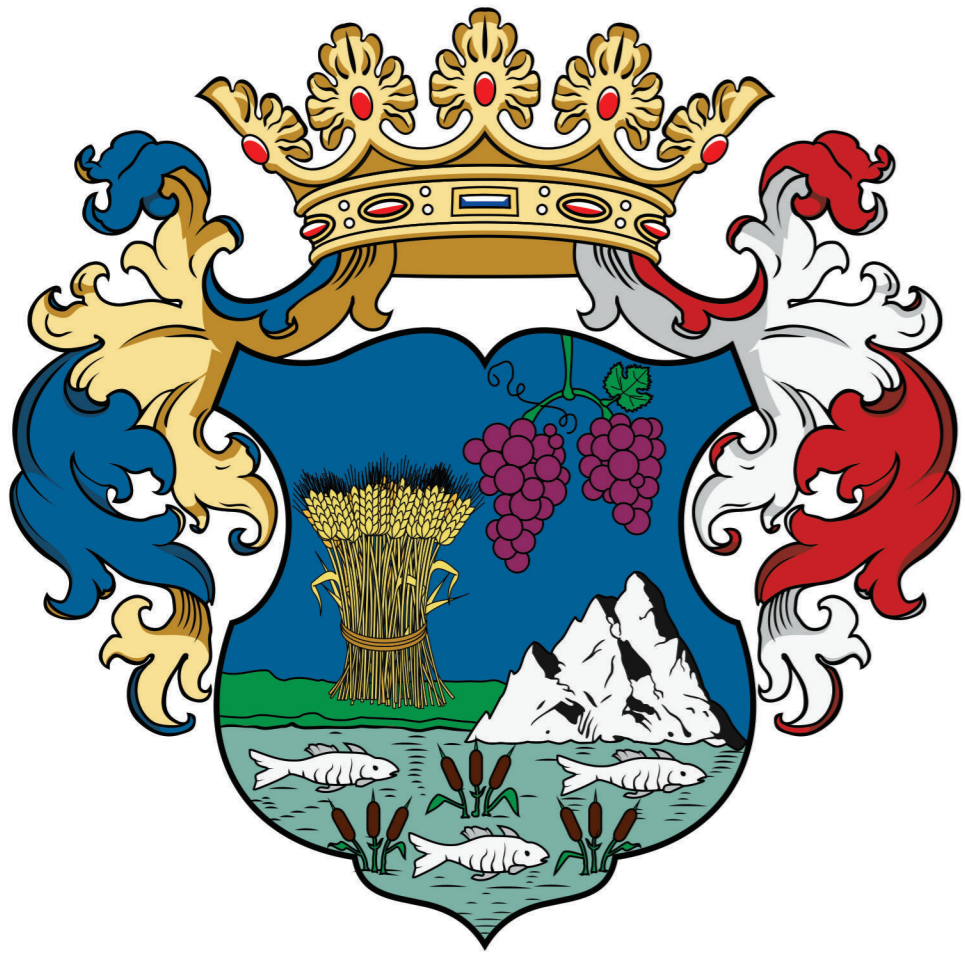
Bihar County fell into the grip of the two neighbouring powers (Ottoman Empire, Habsburg Empire), and as it was a Transylvanian border area, a continuous defence posture towards the west became necessary. In the south the Sanjak of Jenő and Gyula, and to the west the Sanjak of Szolnok were direct Turkish neighbours, while to the north, Szabolcs and Szatmár were territories of Royal Hungary. The territorial administration of

the era had to support the defensive function; the districts were often organized around castles of local importance. The western districts became permanent battlegrounds (primarily Nagykölesér, Kiskölesér, Rétköz, and Debrecen districts), but Bél and its possessions Kétkörösköz, and Kiskalota were also affected. The data from 1588 do not include the fortress of Nagybjom and the surrounding villages of Sárrét, but at the same time, there is no historical evidence that the fortress would have been annexed to another neighbouring area. Since Nagybjom was the westernmost stronghold of the Transylvanians, it is likely that the taxes of the surrounding settlements were directly assigned to the service of Bajomi Fortress.

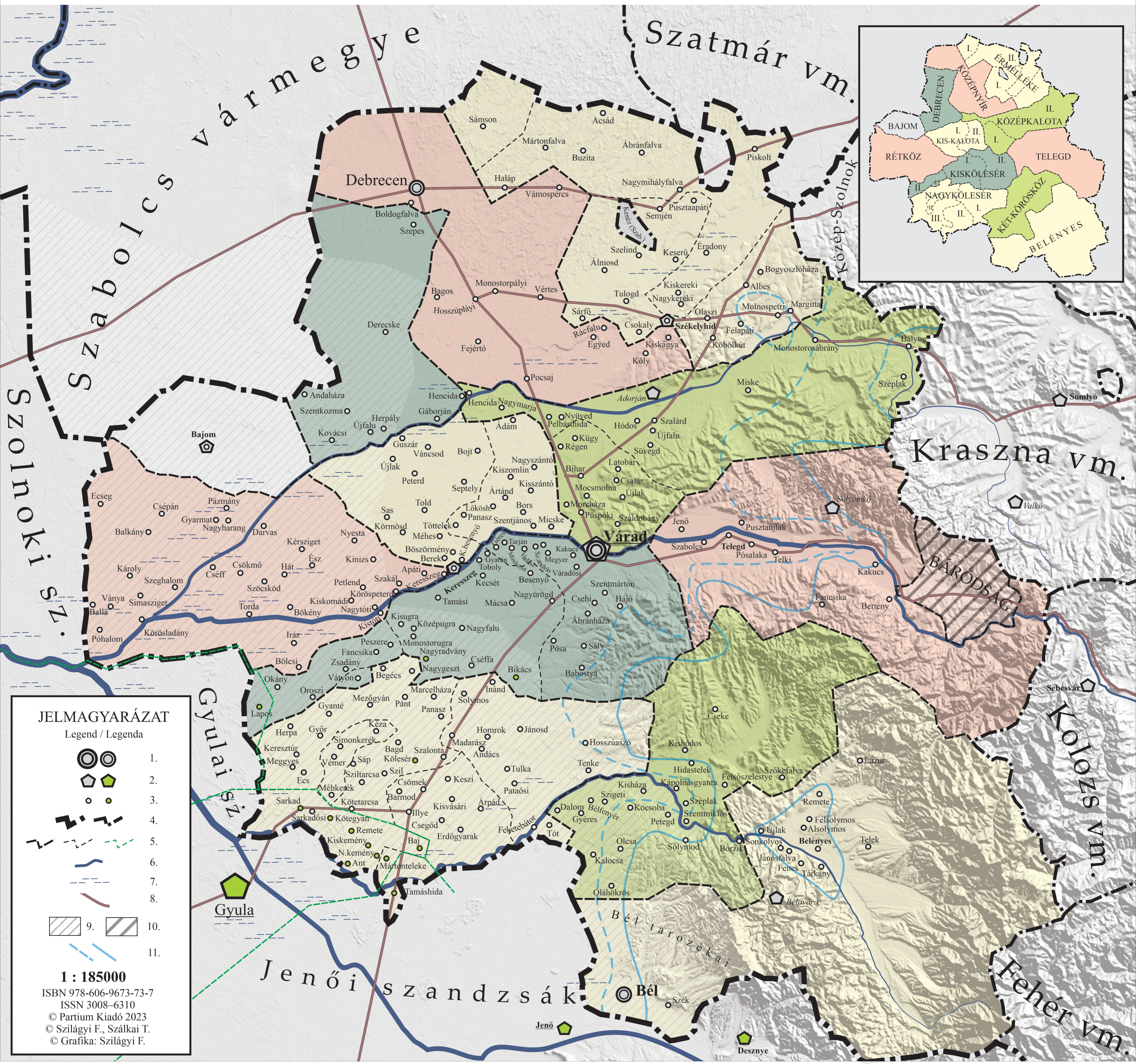
The difficulties of the era are well-illustrated by the fact that in the southwestern areas of the county a separate dominance and administration developed in parallel with the Ottomans. The headquarters of two Ottoman sanjaks, Gyula and Jenő/Ineu, also operated extremely close to the southern border of the county. These centres sought to extend their authority to the nearby settlements in Bihar, which were still claimed by Bihar County. Towards the end of the 16th century, there were many settlements that were paying taxes in both directions. Moreover, a Bihar district (nahije) was also established in the Sanjak of Gyula (Káldi-Nagy 1982), overlapping with the districts of Nagykölesér and Kiskölesér. Occasionally, villages that were located 10-20 km below the front line, in the interior of Bihar, also appear in the Ottoman tax registers. The leaders of Bihar and captains of Várad tried to pacify their neighbours with diplomatic means, and occasionally donated estates/villages to the Beys in the non-occupied territories as well (Káldi-Nagy 1982). Contrary to the presumed intention of the donor, these settlements were not only treated as private estates, but henceforth they (e.g. Bikacs, Nagyradvány) were also registered as Ottoman territories in a public administrative sense.

Várad/Oradea was not only the centre of the county, but also functioned as the headquarters of the chief captain until 1660. By virtue of its strong fortress, it was the western gate and protector of Transylvania. Thanks to the refugees coming from the occupied Hungarian territories, the population of the city increased significantly. However, by 1588, it fell behind that of Debrecen, located in the northern border area of the county, which had already become one of the most populous settlements in the Carpathian Basin, thus increasingly becoming the economic centre of the Tiszántúl region.

BIHAR – 1588

JELMAGYARÁZAT
Legend / Legenda

	1.
	2.
	3.
	4.
	5.
	6.
	7.
	8.
	9.
	10.
	11.

1 : 185000
ISBN 978-606-9673-73-7
ISSN 3008-6310
© Partium Kiadó 2023
© Szilágyi F., Szálkai T.
© Grafika: Szilágyi F.

Jelmagyarázat

1. **Város, Mezőváros, Megyeszékhely**
2. **Magyar/erdélyi kézen lévő vár; Oszmán kézen lévő vár**
3. Falu, **Forrásokban rendszeresen megjelenő falusi település; Kettős adózású falu**
4. Vármegye határa
5. Járáshatár, aljáráshatár, oszmán nábije határ 1579-ben¹
6. Folyóvíz
7. Mocsaras terület
8. Kereskedelmi út
9. Oszmánok által támadott megyerész
10. Báródsági Nemes Kerület
11. Vegyes (magyar – román) lakosságú terület nyugati határa (16. sz. vége); Román lakosságú terület nyugati határa (16. sz. vége) (Jakó 1940)

Legenda

1. **Oraș, Reședință de comitat**
2. **Cetate în mâinile Ungariei/Transilvaniei, Cetate în mâinile otomanilor**
3. **Sat; Localități rurale care apar în mod regulat în izvoarele istorice; Sate dublu impozitate**
4. Limita de comitat
5. Limita de plasă, limita sub-plasă, limita de năbie
6. Râu
7. Mlaștină
8. Drum comercial
9. Părțile atacate de otomanii
10. Districtul nobil Báródság
11. Limita vestică a zonei cu populație mixtă (maghiară - română) (sfârșitul sec. XVI.); Limita vestică a zonei populate de români (sfârșitul secolului al XVI-lea) (Jakó 1940)

Legend

1. **Town, County Town**
2. **Fortress in Hungarian/Transilvanian hands, Fortress in Ottoman hands**
3. **Village; Rural settlements regularly appearing in historical sources; Double taxed villages**
4. County Border
5. District Border, Sub-District Border, Nabije Border
6. River
7. Swampland
8. Trade route
9. Area attacked by the Ottomans
10. "Báródság" Noble District
11. The western border of area with a mixed (Hungarian - Romanian) population (late 16th c.); The western border of area with a Romanian population (late 16th c.) (Jakó 1940)

---

¹ Káldy-Nagy Gyula: A gyulai szandzsák 1567. és 1579. évi összeírása.

https://library.hungaricana.hu/hu/view/BEKM_Fbml_10_kaldy_nagy/?pg=0&layout=s

Bihar megye települései járásokként (1587–1588)

Forrásban szereplő név	Olvasat
<i>Districtus Nagykeresér Pars I.</i>	<i>Nagykölesér járás I. aljárás</i>
Tenke	Tenke
Tulka	Tulka
Toth	Tót
Feketebathor	Feketebátor
Pathawasy	Pataósi
Andach	Andács
Madaraz	Madarász
Homrok	Homrok
Solymos	Solymos
Inand	Inánd
Janosd	Jánosd
Hozzuazzo	Hosszúaszó
<i>Districtus Nagykeresér Pars II.</i>	<i>Nagykölesér járás II. aljárás</i>
Kezy	Keszi
Kys-Vassary	Kisvásári
Erdeogyarak	Erdőgyarak
Cheged	Csegőd
Cheomeok	Csömek
Barmok	Barmod
Illyeh	Illye
Tamashida	Tamáshida
Mehkerekeh	Méhkerék
Simonkerekeh	Simonkerék
Vymerh	Vémer
Marthontheleke	Mártonteleke
Keza	Kéza
Arpad	Árpád
<i>Districtus Nagykeresér Pars III.</i>	<i>Nagykölesér járás III. aljárás</i>
Marczehaza	Marcelháza
Panth	Pánt
Sarkadeősy	Sarkadősi
Saap	Sáp
Eczy	Ecs
Meggyes	Meggyes
Kereztur	Keresztúr
Kethetarchya	Kötetarcsa
Herpa	Herpa
Remethe	Remete
Gyanthe	Gyanté
Ketegyan	Kötegyán
Gyeőr	Győr
Sarkad	Sarkad
Nagy-Kemen	Nagykemény
Antth	Ant
Bagd	Bagd
Beges	Begécs
Panaz	Panasz
Zyll	Szil
Mezeogyán	Mezőgyán
Bay	Baj
Nagy-Gezth	Nagygeszt
Szalonta	Szalonta

Szyltarchia	Sziltarcsa
Kereser (Kölesér)	Kölesér
Kis-Kemen	Kiskemény
<i>Districtus Kiskeresér Pars I.</i>	<i>Kiskölesér járás I. aljárás</i>
Nagyregd	Nagyürögd
Bessenyeő	Besenyő
Machia	Mácsa
Vattyan	Vátyon
Keozepugra	Középugra
Monostorosugra	Monostorosugra
Kysugra	Kisugra
Kereszegh	Keresszeg
Kechiett	Kecsét
Gyaran	Gyarán
Thobolly	Toboly
Thamasy	Tamási
Nagyfalu	Nagyfalu
Chefa	Cséfa
Bykach	Bikács
<i>Districtus Kiskeresér Pars II.</i>	<i>Kiskölesér járás II. aljárás</i>
Okan	Okány
Orozy	Oroszi
Laposs	Lapos
Sadan	Zsadány
Fancyka	Fancsika
Pezere	Peszere
Gheres	Géres
Taryan	Tarján
Vadasz	Vadász
Zentandras	Szentandrás
Mintzenth	Mindszent
Megyer	Megyer
Waradeössy	Váradósi
Felzegh	Felszeg
Kakucz	Kakucs
Saly	Sály
Posa	Pósa
Babosta	Babostya
Zentmarthon	Szentmárton
Cehy	Csehi
Abranhaza	Ábránháza
<i>Districtus Rettkeöz</i>	<i>Rétköz járás</i>
Cheff	Cséff
Balkan	Balkány
Chepan	Csépán
Pazman	Pázmány
Gyarmath	Gyarmat
Cheókmeő	Csökmő
Zeghalom	Szeghalom
Echegh	Ecseg
Thorda	Torda
Nagyharangh	Nagyharang
Karolly	Károly
Simazygeth	Simasziget
Vanya	Ványa
Balla	Balla
Darvas	Darvas
Keőreösladan	Körösladány
Pohalom	Póhalom

Kerzygeth	Kérsziget
Nesta	Nyésta
Eezz	?
Kinis	Kinizs
Iraz	Íráz
Beölcly	Bölcsi
Hatth	Hát
Kys-Komady	Kiskomádi
Beoken	Bökény
Nagytoti	Nagytóti
Zeöchkeöd	Szöcsköd
Köröspeterd	Köröspeterd
Kystoti	Kistóti
Zakal	Szakál
Pettlend	Petlend
Apatthy	Apáti
Kerezegh	Keresszeg
<i>Districtus Keozepkalota Pars I.</i>	<i>Középkalota járás I. aljárás</i>
Pyspeőky	Püspöki
Uylak	Újlak
Chyathar	Csatár
Latobar	Latobár
Kwgy	Kügy
Byhar	Bihar
Machmolna	Mocsmolna
Morczhaza	Morcháza
Rhegen	Régen
Zaldobagy	Száldobágy
<i>Districtus Keozepkalota Pars II.</i>	<i>Középkalota járás II. aljárás</i>
Henczhyda	Hencida
Nagymaria	Nagymarja
Suwegd	Süvegd
Wyfalu	Újfalu
Hodos	Hódos
Zalard	Szalárd
Adoryan	Adorján
Nywed	Nyüved
Pelbarthida	Pelbárthida
Balyogh	Bályog
Monostorosabrany	Monostorosábrány
<i>Districtus Kiskalotha Pars I.</i>	<i>Kiskalota járás I. aljárás</i>
Keoreos-Bessenyeő	Körösbesenyő
Berek	Berek
Beozeormeny	Böszörmény
Septelly	Septely
Thold	Told
Mehes	Méhes
Keórmeösd	Körmösd
Sass	Sas
Wylak	Újlak
Ghuszar	Guszár
Vanchod	Váncsod
Peterd	Peterd
Boytth	Bojt
<i>Districtus Kiskalotha Pars II.</i>	<i>Kiskalota járás II. aljárás</i>
Zenth-Janos	Szentjános
Leőkeöshaza	Lőkősháza
Wyhel	Újhely

Artand	Ártánd
Adam	Ádám
Panasz	Panasz
Kis-Szanto	Kisszántó
Borss	Bors
Kys-Zamlen	Kiszomlin
Nagy-Szanto	Nagyszántó
Tott-Telek	Tóttelek
<i>Districtus Ketth-Kereskeoz</i>	<i>Két-Körösköz járás</i>
Czyekeh	Cseke
Hidastelek	Hidastelek
Zenthmiklos	Szentmiklós
Kapolnasgyanta	Kápolnásgyanta
Dalom	Dalom
Belfenyr	Bélfenyér
Keshaza	Kisháza
Szigethy	Szigeti
Gheres	Gyéres
Kochiobah	Kocsoba
Petegd	Petegd
Oltsia	Olcsa
Kaloczia	Kalocsa
Szeplak	Széplak
Solyomd	Sólymod
Borzyk	Borzik
Zeókefalva	Szőkefalva
Felseó-Zelestye	Felsőszelestye
Kys-Hodos	Kishódos
Olaheókreös	Óláhókrös
<i>Districtus Teleghd</i>	<i>Telegd járás</i>
Szabolcz	Szabolcs
Puzta-Wylak	Pusztaujlak
Bertheny	Bertény
Kakuch	Kakucs
Thelky	Telki
Posalaka	Pósalaka
Thelegd	Telegd
Jeneo	Jenő
<i>Districtus Bellenyes</i>	<i>Belényes járás</i>
Alsolymos	Alsolymos
Fellsolymos	Felsőlymos
Remethe	Remete
Tarkany	Tárkány
Fenes	Fenes
Wylak	Újlak
Sonkolyos	Sonkolyos
Janosfalva	Jánosfalva
Lazur	Lazur
Oppidum Bely	Bél mezőváros
Pertinentiae Bely	Bél tartozékai
Zeek	Szék
<i>Oppidum Debrecen</i>	<i>Debrecen mezőváros</i>
<i>Districtus Debrecen</i>	<i>Debrecen járás</i>
Szepes	Szepes
Derechke	Derecske
Andahaza	Andaháza
Zenthkozma	Szentkozma

Wyfalu	Újfalu
Kowachy	Kovácsi
Herpaly	Herpály
Henchyda	Hencida
Gaboryan	Gáborján
<i>Districtus Keozepnyr</i>	<i>Középnyr járás</i>
Feyertho	Fejértó
Bodogfalva	Boldogfalva
Baghos	Bagos
Hozzupaly	Hosszúpályi
Monostorospaly	Monostorospályi
Werthes	Vértes
Egyed	Egyed
Raaczfalu	Rácfalu
Kyskadgya	Kiskágya
Kolly	Kóly
Pochy	Pocsaj
Vamosperch	Vámospércs
<i>Districtus Ermelleke Pars I.</i>	<i>Érmelleke járás I. aljárás</i>
Olazy	Olaszi
Albess	Albes
Felapathy	Félapáti
Puzthaapathy	Puszaapáti
Semyen	Semjén
Selend	Szelind
Keserew	Keserű
Almosd	Álmosd
Samson	Sámson
Sarfeo	Sárfő
Chokaly	Csokaly
Twlogd	Tulogd
Keöbeölkwth	Köbölkút
<i>Districtus Ermelleke Pars II.</i>	<i>Érmelleke járás II. aljárás</i>
Abranfalva	Ábrámfalva
Achad	Acsád
Martonfalva	Mártonfalva
Halap	Haláp
Buzita	Buzita
Nagimihalfalva	Nagy Mihályfalva
Nagykereky	Nagykereki
Kyskereky	Kiskereki
Eradon	Éradony

Hivatkozások / Bibliografie / References

- *(1587-1588.). *Conscriptio decimarum. Com. Bih. 1583–1600.* MNL HBML XV. 31/i. 38. tekercs.
- ALLARD, C. (1684). *Totius Regni Hungariae Maximae que Partis Danubii Fluminis una cum adjacentibus et finitimis Regionibus.* Amsterdam: Carel Allard. Letöltés dátuma: 2023.. 07. 23., forrás: <https://maps.hungaricana.hu/hu/HTITerkeftar/474/>
- BENDA, K. (1974.). Magyarország a 16-17. század fordulóján. *IRODALMI SZEMLE: A SZLOVÁKIAI ÍRÓK SZÖVETSÉGÉNEK IRODALMI FOLYÓIRATA*, 17 (8)., 741-751. Letöltés dátuma: 2024.. 01. 17., forrás: <http://real.mtak.hu/180201/1/BendaKalman.Magyarország.16-17..pdf>
- BLAU, W. (1640). *Hungaria Regnum.* Amsterdam: Blaeu, Willem & Joan. Letöltés dátuma: 2023.. 07. 27., forrás: <https://maps.hungaricana.hu/hu/HTITerkeftar/361/>
- BRY, T. (1596). *Vetustissimi Potentissimique Hungariae Regni Transsylvaniaeque Principatus Post Varias Editiones Denineatio ut Compendiosa sic et vera ac Perspicua, aeri exarata 1596.* Frankfurt am Main: Theod. de Bry. Letöltés dátuma: 2023.. 07. 28., forrás: <https://maps.hungaricana.hu/hu/HTITerkeftar/344/>
- CANTELLI, d. V. (1686). *L'Ungaria nuouamente descritta, et accresciuta di Varie Notizie. . . .* Roma: Gio. Giacomo Rossi. Letöltés dátuma: 2023.. 07. 28., forrás: <https://maps.hungaricana.hu/hu/HTITerkeftar/386/>
- CORONELLI, P. V. (1688). *Le Royaume de Hongrie Diuisé en Haute et Basse Hongrie avec l'Esclavonie, Subdiuisees en leurs Comitez. Partie du Royaume de Hongrie, vers le Midy et l'Orient.* Paris: I. B. Nolin. Letöltés dátuma: 2023.. 07. 28., forrás: <https://maps.hungaricana.hu/hu/HTITerkeftar/373/>
- DÁVID, G. (1997.). Magyarország népessége a török hódoltság korában. In J. KOVACSICS, *Magyarország történeti demográfiája (896–1995)* (old.: 141-171.). Budapest: Központi Statisztikai Hivatal.
- DE L'ISLE, G. (1717). *Carte Particuliere de la Hongrie de la Transilvanie de la Croatie et de la Sclavonie.* Paris: Ph. Buache. Letöltés dátuma: 2023.. 07. 28., forrás: <https://maps.hungaricana.hu/hu/HTITerkeftar/465/>
- ELEK, G. (1993). Utak, vásáros helyek a hódoltságkori Nagykovácsán és vidékén. *Jászkunság*, 5., 30-37. Letöltés dátuma: 2023., 07. 28., forrás: https://epa.oszk.hu/03000/03002/00145/pdf/EPA03002_jasz-kunsag_19931011_3905_030-037.pdf
- FER, N. d. (1691). *Principauté de Transilvanie Divisée en Cinq Nations Subdivisée en Quartiers et Comtez.* Páris: G. Danet. Letöltés dátuma: 2023.. 07. 28., forrás: <https://maps.hungaricana.hu/hu/HTITerkeftar/596/>
- FÓRIÁN, P. (2016.. 11. 28.). *Sárréti Krónika.* Letöltés dátuma: 2023.. 07. 28., forrás: A bajomi vár: <http://www.sarretikronika.hu/index.php?act=news&action=more&id=27&kat=6>
- GYALAY, M. (1989). *A magyar igazgatástörténeti helységnév lexikon.* Budapest.
- GYÖRFFY, I. (1986). *A Fekete-Körös völgyi magyarság.* Budapest: Európa Könyvkiadó.
- HOGENBERG, F. (1575). *Hungariae Descriptio. Wolfgango Lazio auct.* Antwerpen: Abraham Ortelius. Letöltés dátuma: 2023.. 07. 28., forrás: <https://maps.hungaricana.hu/hu/HTITerkeftar/366/>

- ILA, B. (1957.). A dézsmajegyzékek, mint a történeti statisztika forrásai. In J. KOVACSICS, *A történeti statisztika forrásai.* (old.: 94-113.). Budapest: Közgazdasági És Jogi Kiadó.
- JAKÓ, Z. (1940). *Bihar megye a török pusztítás előtt.* Budapest: Sylvester Nyomda RT.
- KÁLDY-NAGY, G. (1982). *A gyulai szandzsák 1567. és 1579. évi összeírása.* Békéscsaba: Békés Megyei Levéltár. Forrás:
https://library.hungaricana.hu/hu/view/BEKM_Fbml_10_kaldy_nagy/?pg=0&layout=s
- Kartográfiai Vállalat. (1991). *Történelmi Világtasz.* Budapest: Cartographia.
- KOCSIS, K. (. (2018.). *Magyarország Nemzeti Atlasza – Természeti környezet.* Budapest: MTA CSFK Földrajztudományi Intézet. Letöltés dátuma: 2024.. 01. 15., forrás:
<https://www.nemzetiatlasz.hu/MNA/2.html>
- LAZARUS. (1528). *Tabula Hungarie ad quatour latera per Lazarum quondam Thomae Strigonien Cardin. Secretariu viru, exptuz congesta, á Georgio Tanstetter Collimitio reuisa auctiorqz reddita atque iamprimu á Io. Cuspiniano edita Serenissimo Hungarie et Bohemiae Regi Ferdinan* (Lázár Magyarország térképének (1528) faksimile kiadása 1972-ben.. kiad.). (C. T. György, Szerk.) Ingolstadt: Petri Apiani Leyssnigk. Letöltés dátuma: 2023.. 07. 20., forrás:
<https://maps.hungaricana.hu/hu/HTITerkeptar/345/>
- LAZIUS, W. (1556). *Karte des Königreichs Ungarn 1556. „Regni Hungariae Descriptio Vera”.* Innsbruck, Wien: Oberhummer-Wieser. Letöltés dátuma: 2023.. 07. 28., forrás:
<https://maps.hungaricana.hu/hu/HTITerkeptar/684/>
- MAKSAY, F. (1990.). *Magyarország birtokviszonyai a 16. század közepén. 1–2. kötet.* Budapest: Magyar Országos Levéltár.
- MOLNÁR, A. (1975). Adatok a szeghalmi járás területének XVI. századi történetéhez. *Békési Élet*, 10/2., 397 - 413. Letöltés dátuma: 2023.. 07. 28., forrás:
https://library.hungaricana.hu/hu/view/BekesiElet_1975/?query=1588%2C%20bajom&pg=400&layout=s
- MOLNÁR, A. (2019.). *Magyar hódoltság, horváth hódoltság.* Budapest: Bölcsész tudományi Kutatóközpont, Történettudományi Intézet.
- MÜLLER, I. (1769). *Mappa Geographica novissima Regni Hungariae divisi in suos Comitatus cum Districtibus Iazygum et Cumanorum Banatus Temesiensis ejusque Districtuum nec non Regnorum Croatiae, Sclavoniae, Dalmatiae, Magni Principatus Transilvaniae partis Bosniae Serviaei...* Wien: Mauritio Lacy. Letöltés dátuma: 2023.. 07. 28., forrás: <https://maps.hungaricana.hu/hu/HTITerkeptar/409/>
- N. KISS, I. (1960). *16. századi dézsmajegyzékek (Borsod, Heves, Bereg, Bihar és Közép-Szolnok megyék).* Budapest: Akadémiai Kiadó.
- NYAKAS, M. (2018.). A Báródságról – röviden. *TÖRTÉNETI TANULMÁNYOK*, 26., 127-137. Letöltés dátuma: 2023.. 07. 28., forrás:
https://epa.oszk.hu/03200/03254/00026/pdf/EPA03254_torteneti_tanulmanyok_2018_26_127-137.pdf
- PETRI, H. (1588). *Landtafel des Ungerlands, Polands, Reussen, Littaw, Wallachey und Bulgarey.* Basel: Heinrich Petri. Letöltés dátuma: 2023.. 07. 28., forrás:
<https://maps.hungaricana.hu/hu/HTITerkeptar/378/>

- PETROVICS, I. (2011). The Cities and Towns of Medieval Hungary as Economic and Cultural Centres and Places of Coexistence. The Case of Pécs. *Colloquia*, 5-26.
- RÁCZ, A. (2022). *A régi Bihar vármegye településneveinek történeti-etimológiai szótára* (Második, javított kiadás.. kiad.). Nagyvárad: Partium Kiadó.
- RAM, J. d. (1690). *Regnum Hungariae in Omnes suos Comitatus Accurate Divisum....* Amsterdam: J. de Ram. Letöltés dátuma: 2023.. 07. 28., forrás: <https://maps.hungaricana.hu/hu/HTTIterkeftar/370/>
- ROSSI, G. G. (1683). *Il Regno d'Ungaria, Transilvania, Schiavonia, Bosnia, Croatia, Dalmatia*. Roma: Gio. Giac. Rossi. Letöltés dátuma: 2023.. 07. 23., forrás: <https://maps.hungaricana.hu/hu/HTTIterkeftar/375/>
- SOMOGYI, A. (2012.. 04. 01.). *Wikipédia*. Letöltés dátuma: 2023.. 07. 28., forrás: Címerhatározó/Bihar megye címere: https://hu.wikibooks.org/wiki/C%C3%ADmerhat%C3%A1roz%C3%B3/Bihar_megye_c%C3%ADmere#/media/F%C3%A1jl:Coa_Hungary_County_Bihar_BW.svg
- STIER, M. (1684). *Vermehrte und verbesserte Landkarten des Königreichs Ungarn und deren andern angrenzenden Königreiche Fürstenthumen und Landschafften samt denen Grentz, Posten, ... Ertzhaus Oesterreich von dem Adriatischen Meer an bis in Siebenbürgen vor Verstungen und Pl. Nürnberg*: Martin Endter. Letöltés dátuma: 2023.. 07. 28., forrás: <https://maps.hungaricana.hu/hu/HTTIterkeftar/365/>
- SZÁLKAI, T. (2014). Bihar vármegye és a Hajdúkerület közigazgatási beosztásának története 1849-ig. In T. SZÁLKAI, G. SZIKLA, & F. SZILÁGYI, *Bihar és Hajdú megye közigazgatási beosztásának története (1552-2013)*. Debrecen: Magyar Nemzeti levéltár Hajdú-Bihar Megyei Levéltára.
- SZÁLKAI, T. (2023). *Tanulmányok Bihar vármegye levéltára történetéből*. Debrecen: MNL-HBL.
- SZÁLKAI, T., SZIKLA, G., & SZILÁGYI, F. (2014). *Bihar és Hajdú megye közigazgatási beosztásának története*. Debrecen: Magyar Nemzeti Levéltár Hajdú-Bihar Megyei Levéltára.
- SZILÁGYI, F. (2013). *Közigazgatás a Partiumban. A honfoglalástól napjainkig*. Nagyvárad: Partium.
- SZILÁGYI, F. (2019). *Reintegráció a Partiumban*. Budapest: Károli Gáspár Református Egyetem, Állam- és Jogi Tudományi Kar.
- SZILÁGYI-VARGA, Z. (2023). *A bihari Felső-Hegyköz helynevei*. Debrecen: Debreceni Egyetemi Kiadó.
- TÓTH, S. (1999.). Vilájetek a hódoltságban. *Acta Universitatis Szegediensis: Acta Historica*, 109., 63-80. Letöltés dátuma: 2023.. 07. 23., forrás: http://acta.bibl.u-szeged.hu/2872/1/historica_109_063-080.pdf
- VERES, V. (2004.). A 16–18. századi Bihar vármegye történeti demográfiai irodalmának kritikai elemzése. *KSH NKI Történeti Demográfiai Évkönyve*, 181-192. Letöltés dátuma: 2024.. 01. 17., forrás: <https://www.bing.com/ck/a?!&&p=c38bdee119324785JmltdHM9MTcwODkwNTYwMCZpZ3VpZD0xMWIxYmUxZC1jNTZILTY2OWMtMzE1NS1hY2M4YzRiNzY3MDQmaW5zaWQ9NTE4Ng&ptn=3&ver=2&hsh=3&fclid=11b1be1d-c56e-669c-3155-acc8c4b76704&psq=A+16%e2%80%9318.+sz%c3%a1zadi+Bihar+v%c3%a1rmegy>
- VISCONTI, M. (1699.). *Mappa della, Transilvania, e Provintie contigue nella qualesivedano li Consini dell' Ongaria eli Campam fatti dall; Arpate Cesaree in quelte ultime guere*. Hermannstadt: Welzer. Letöltés dátuma: 2023.. 07. 28., forrás: <https://maps.hungaricana.hu/hu/HTTIterkeftar/367/>

- VISSCHER, N. (1687). *Totius Regni Hungariae et adjacentium Regionum Tabula / A[nno] 1687 ob res bellicas inter Christianos et Turcas exacte correcta ac innumeris locis aucta per...* Amsterdam: Visscher. Letöltés dátuma: 2023.. 07. 28., forrás: <https://maps.hungaricana.hu/hu/HTTITerkeftar/362/>
- WIT, F. d. (1688). *Regni Hungariae et Regionum, quae ei quondam fuere unitae, ut Transilvaniae, Valachiae, Moldaviae, Serviae, Romaniae, Bulgariae, Bessarabiae, Croatiae, Bosniae, Dalmatiae, Sclavoniae, Morlachiae, Ragusanae Republicae Maximaegu Partis Danubii Fluminis.* Amsterdam: Frederic de Wit. Letöltés dátuma: 2023.. 07. 28., forrás: <https://maps.hungaricana.hu/hu/HTTITerkeftar/372/?list=eyJxdWVyeSI6IkhJRVI9KEhUSUhpZXJhcmNoeS0xOckjLCJmaWx0ZXJzIjp7IIBJQyI6WyJZRVMiXX19>
- ZENTAI, L., & KÓSA, P. (2003). *A történelmi Magyarország atlasza és adattára 1914.* Pécs: Talma Kiadó.
- ZSÁMBOKI, J. (1579). *Ungariae loca praecipua recens emendata atque edita.* Antwerpen: Ortelius. Letöltés dátuma: 2023.. 07. 28., forrás: <https://maps.hungaricana.hu/hu/HTTITerkeftar/377/>